

PARAZITINIŲ PIRMUONIŲ PAPLITIMAS TARP ESTIJOS GYVŪNŲ. LITERATŪROS APŽVALGA

Brian Lassen, Heli Talvik

Estijos gyvybės mokslų universitetas, Kreutzwaldi 62, 51014 Tartu, Estija

tel. (+372) 528 84 11, el. paštas: brian.lassen@gmail.com

Santrauka. Praeito amžiaus antrojoje pusėje dėl politinės situacijos Estijoje mokslinės publikacijos tarptautiniuose žurnaluose apie parazitinių pirmuonių paplitimą tarp žemės ūkio ir naminių gyvūnų tapo negalimos ir buvo skelbiamos estų bei rusų kalbomis tarybiniuose žurnaluose. Taigi nusprendėme pasinaudoti interneto šaltiniais – MEDLINE, AGRIS, taip pat Estijos gyvybės mokslų universiteto bibliotekoje esančiais fondais bei asmeninėmis bibliotekomis ir paruošti šią literatūros apžvalgą. Buvo tirtas tarp Estijos galvijų parazitinių pirmuonių *Eimeria*, *Sarcocystis*, *Babesia* ir *Neospora*, iš dalies – *Cryptosporidium* paplitimas. Kokcidijų paplitimas buvo tirtas tarp kiaulių ir avių, o eimerijų – tarp viščiukų, įskaitant galimai naują rūšį, pavadintą *E. sporadica*. Be to, buvo atlikti bandymai tiriant vaistų poveikį galvijus ir vištas gydant nuo sarkocistų ir eimerijų. *Sarcocystis*, *Cystoisospora* ir *Toxoplasma* paplitimas buvo tirtas tarp šunų ir tik pastaruoju metu – tarp kačių. Mūsų atlikta analizė parodė, kad kai kurių žmonių ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų vis daugėja. Prieta prie išvados, kad anksčiau atlikti moksliniai tyrimai nepadėjo Estijoje sumažinti pavojingų pirmuonių sukeltų parazitinių ligų paplitimo.

Raktažodžiai: *Sarcocystis*, *Eimeria*, *Cryptosporidium*, *Isospora*, *Toxoplasma*, Estija.